

GLIMTAR FRÅN VISBY FOLKDANSGILLES SKÅNERESA 1981-06-12--15

Knappt ett månvarv hade förflutit sedan Hans Röde med harpolekare, gycklare och dansare återkommit från Soest, hansestaden i Westfalen, Tyskland.

Denna gång skulle färden ställas till Skåne. Resan föranledd av att gillet inbjudits till en folkdansfestival i Landskrona.

Det gick ganska trögt med anmälningarna till resan, men till sist lyckades Arne Lottlös få ihop en liten men dock tillräcklig skara. (till antalet) Det hängde dock på gårdsgår 'n om Bo Odalman kunde komma med, ty först måste han klara av höbärgningen.

Så långt var nog allt gott och väl, men nu gällde det att få ihop ett program som passade såväl våra dansare och spelmän som arrangörerna i Landskrona. Vår dansmästare, Henry Härförare, härdad i dråpliga fejder med slangbåge och frykdalsdans satte nu raskt till alla klutar. Jämväl sin huldra som inte gick av för hackor precis i vad det gällde folklig dans. Efter några svettiga träningskvällar tycktes vår dansmästare vara nöjd med våra prestationer. Eller var det kanske så att han givit upp hoppet att få fason på laget. Alltnog avresedagen närmade sig med stormsteg och ingen återvändo var att förvänta. Det skulle nog gå bra även den här gången, ty ännu voro inte alla " lybeckarna " döda.

Resan skulle företas med buss och färja Visby-Landskrona tur o retur. Båtbiljett, inkl hyttplatsbiljett, skulle deltagarna anskaffa själva.

Fredagen den 12 juni

Samling vid hamnstation kl 0600 för ilastning i Göran Löfqvists buss från Bara. Det hade börjat duggregna och ett grådis låg utbrett över hamnområdet. Spärren öppnades kl 0630 och vi gick ombord på färjan till Oskarshamn. Full fart på jakt efter de bästa platserna förstås. En del av oss hamnade i salong Västergarn. Det dröjde dock inte länge förrän vi anmodades att lämna densamma, ty salongen ifråga var i första hand avsedd för resenärer med hund. Det visade sig att det fanns lediga platser i salong Östergarn där vi slog oss ner. Alla var nu samlade utom Smulan och Lars Snorbroms som förpassats till lekrummet av den omtänksamma Ordrika.

Plötsligt blir det oro i lägret, ty Henry Härförare har halft om halft fått upp det ena ögat och börjar nu yra om att vi måste träna dansprogrammet. Sven Gamble sade sig aldrig tillförne ha hört något så dumt. Helt malplacerat till både tid som rum. Han fick medhåll av Lennart Linlugg som sade sig vara av samma åsikt. Härförare härsknade nu till och anmodade Sven Gamble och Linlugg att demonstrera pannkaksvändning. Inte bara en utan många gånger. De närvarande flinade. Därefter skulle det bli träning. Härförare beordrade liksom i fornstora dar uppställning.

" Men till va då ? " undrade Anne-Maj försynt - man bör väl få vete va då ä fråg'n om - fortsatte hon.

" Kan vi inte ta Swartsmara ? " föreslog Lars Skaiivskutt - jag har ju tränat engelska steg hela våren.

" Dem ska vi be att slipp u få se " inföll Odalman iskallt.

" Va tyst u lugne, dä räcker mä en dansledare " anmärkte Seved Lugne synbart irriterad.

Lite i skymundan höll Olof Nödlandare på att värma upp Struttan med engelska steg ifall det skulle bli Swartsmara. Vid det här laget hade spelmännen kommit på plats och Härförare, som nu var helt vaken, anmodade oss att ställa upp till kadrilj 80, gillet egen kadrilj. Dansen gick ganska hyggligt och efter ett par gånger fick vi godkänt.

Ny order. " Ställ upp till indansning för Swartsmara ", gastade Henry Härförare.

" Så ska då låte " tyckte Maggan som hitintills förhållit sig lugn.

" Hu, va här ä varmt - u va tösti ja är - u um man ändå hatt en ust-smörgås " sa Smulan och strök håret ur ögonen.

Musiken spelar upp och dansen går ganska hyggligt tills man kommer till komplimangen. Såväl dam- som kavaljerssidan kör med vågbandsstilen. Och en del dessutom med skakvindsstil i sin egen takt. Vi får, fullt berättigat, några vaga tillsägelser av dansledaren att försöka hålla takt och rättning något sänär. Vi tar om dansen och nu går det något bättre. Henry Härförare tröstar oss dock med att repetitionen av de båda danserna gått skapligt. Den övriga delen av dansprogrammet avsåg han att träna vid framkomsten till Landskrona. Stämningen är god trots det dåliga vädret. Efter träningen smakar det bra med skaffning (det heter så på sjön) ur den medförda matsäcken.

Färjan ankom till Oskarshamn kl 1125 och 10 min senare var vi ilastade i bussen och körde riksväg 23 mot Landskrona.

Kl 1330 gjorde vi uppehåll vid Esso Motorhotell utanför Växjö för att äta lunch.

Under den fortsatta bussresan prövade vi våra mer eller mindre goda röstresursér genom att under Vältalas ledning sjunga igenom några gutniska " evergreens " ur allsångshäftet NÅ SINGAR VÖR.

Kl 1630 körde vi in till värdföreningen VERDANDI:s klubbstuga i Landskrona. Där mötte en representant från föreningen som hälsade oss välkomna och visade oss omkring i stugan, ett trivsamt f d skogvaktarboställe i stans utkant. Eftersom vi anlant tidigare än beräknat tog Henry Härförare tillfället i akt och lät oss repetera de två danserna som vi kämpat med på färjan.

Hitintills hade det hela fungerat väl, trots att färdledaren, Arne Lottlös ännu lyste med sin frånvaro. Otendag hade vi dock icke fått, varför vi tog bussen (Görans) in till stan, där vi hamnade på en trivsam uteservering. Vi hann också med att ta en titt på stan och torget där vi skulle dansa dan därpå. Flickorna lyckades även att hitta en affär som sålde dockor iklädda bygdedräkt.

Kl 1830 samlades vi åter i VERDANDI:s klubbstuga där vi fick reda på hos vem vi skulle bo. Välorganiserat.

Under tiden som vi varit på stan hade vårt värdfolk dukat fram ett dignande bord med kaffe/te och smörgåsar, som vi glupskt högg in på. Därefter vidtog ett par timmars dans innan vi transporterades (får ej missförstås) hem till våra respektive nattlogin.

Lördagen den 13 juni

Kl 0745 samling vid Verdanditorpet för träning av dansprogrammet. Det gick hyggligt, varför vi ilastade oss i bussen och for in till stan för att i god tid vara på torget. Vädret var vackert och det blåste en frisk bris från sundet.

Förutom Visby folkdansgille, skulle Glostrups folkedansförening, ABF:s folkdanslag, Lekstugan Verdandi samt Landskrona spelmanslag defilera, spela och dansa på torget.

Kl 0900 defilerings på torget varefter danslagen utför ett par danser gemensamt. Därefter följde dansuppvisning där varje danslag fick visa upp en dans. Vi fick börja med våran kadrilj 80 som helt gick hem hos publiken. Applåderna smattrade och Henry Härförares glada nuna lyste i kapp med solen. Även de andra danslagen genomförde sina danser på ett trevligt sätt. Mellan de olika danserna muciserade Landskrona spelmanslag.

Kl 1030 avmarsch till stans ålderdomshem, där vi gör en motsvarande dansuppvisning som på torget. I stället för kadrilj 80 dansade vi nu swartzmara som gick hyggligt. Efter uppvisningen blev vi bjudna på lemonad och kakor innan vi for tillbaka till Verdanditorpet.

Kl 1200 åt vi en gemensam lunch på Torpet. Vid ettiden är det slut på friden. Härförare försöker samla oss till genomgång för en dansuppvisning. Kanske inte det lättaste med hänsyn till oredan som rådde i och utanför stugan. Till sist är vi samlade ute på gräsplanen framför estradvagnen. Dock inte Sven Gamble som åkt för att hämta skor och strumpor som han glömt hemma hos Carina. (var snäll och missförstå inte).

" Nu måste vi klara ut var vi skall ha fronten ", började Härförare.
" Dä ä väl ingen konst, den ska va mot scenen så klart ", inföll Ingalunda spontant.

" Jo, dä blir nog bra dä ", tyckte Maggan.

" Mä tanke på indansningen så blir det inte bra, i så fall måste vi gå genom häcken ", ansåg Linlugg kärvt.

" Naj, dä tycker ja inte för då river ja sönder min fine klänning ", inföll Ordrika förnuftigt.

" U ja mä ", kom det från Smulan.

" Du, du kan ju kryp undar buskar ", genmälde Odalman.

" Vi kan ju hoppa över ", föreslog Skaivskutt.

" Dumt förslag ", kom det avmätt från Lugne.

Olof Nödlandare flinade och Vältala snörpte med mun.

" Jag bestämmer att fronten skall vara mot fågelburarna ", fastslog Henry Härförare.

Mot fågelburarna. Alla glodde ömsom på Härförare och ömsom mot fågelburarna som voro uppställda i bortändan av planen. Va i allsin dar hadd han fått solsting ? Skulle vi danse för zebrafinkar u ondulatar ?

" Va kul va, rena fågelhandlarmiljön ", fnittrade Ingrid och flaxade med armarna medan hon tog några jazzsteg av den högre skolan.

Alltnog order var till för att åtlydas och fronten fick bli mot fågelburarna.

" Nu skall vi träna dansprogrammet ", kungjorde Härförare och gick med taktfasta steg genom trädgår'n bort mot den lilla ladugården. Lite tveksamt följde vi efter.

Oh, vilket smultronställe han hittat. En trekantig liten plätt belagd med grovsingel framför laggår'n.

" Uppställning till 1700-tals danserna - fronten mot laggår'n " beordrade Härförare.

" Varför int mot hönsgård'n så vi får autentisk miljö ", föreslog Sven Gamble - u förrest'n kan vi int dans här för den här Mustangen u dendär Herrgårdsvagn'n, som slår en i knäveckan", fortsatte han.

Vi ställde pliktskyldigast upp för indansning.

" Kom ihåg att Seved börjar på mellan " viskade Ordrika .

Musiken spelade " Fjäriln vingad syns på Haga " och vi tågade in medan Struttan gnolade på " Den blomstertid nu kommer "

GREVINNAN BRAHE gick skapligt även om vi kom lite snett i förhållande till den angivna fronten. Vi fortsatte med RETOUR DE SPA som även den gick hyggligt, bortsett från att Ingalunda och Snorbroms roade sig med en tur ur föregående dans. Sven Gamble som inte drog sig för att påtala fadäsen ådrog sig därvid en reprimand av Vältala för att han, som hon sa, grälat på vissa damer. Gamble var helt oförstående och sade sig vara föga imponerad av slikt skvaller och att han var helt införstådd med var skon klämde.

Borta från estradvagnen hördes spelmännen stämma sina instrument. En kakofoni, som lägrade sig kring Torpet, där en hel del publik började samlas. Vädret var vacket.

Inne i stugan disponerade vi två små rum för omklädnad. Här gällde det verkligen att hålla reda på rekvisitan så man inte kom i plommonstop till 1700-talsdräkterna eller iförd peruk till bondkläderna. För att nu inte nämna damernas högst varierande utstyrsel där en sammanblandning kunde få oanade kombinationer.

Kl 1400 började uppvisningarna. I dessa deltog samma dans- och musiklag som på förmiddagen. Visby folkdansgille inledde med:

FARAN DOLE OCH LÅNGDANS FRÅN ORSA
GREVINNAN BRAHE OCH RETOUR DE SPA
GUSTAPS SKÅL OCH ÅTTAMANNADANS FRÅN ÖDSMÅL
ONE STEP OCH LAMBERTH WALK
SAMT AVSLÖT MED NIGDANS FRÅN GOTLAND

Av publikens ovantioner att döma gick programmet hem med bravur. Den trevlige programledaren gjorde även lite turistreklam för Gotland som semestermål.

"Om man reser till Gotland i sommar och vill vara riktigt inne, bör man vara risslad som dansarna i One step och Lamberth walk" ansåg han. Sven Gamble tackade genom att springa in med Smulan, varefter han lyfte upp henne på scenen och hoppade själv efter. Publiken applåderade.

Beträffande de övriga danslagens medverkan och program hänvisas till arrangörernas programblad. Som avslutning dansades några danser gemensamt där även publiken fick tillfälle att vara med.

Kl 1900 samlades samtliga medverkande till gille i stans ishall. Vi bjöds här på en god supé varefter dansen vidtog. Denna leddes på ett trevligt och rutinerat sätt av Stig Ingelsgård från Folkdansens Vänner i Malmö.

Under kaffe-pausen underhöll värdföreningens förmågor med sketcher, sång och musik. Ett mycket uppskattat inslag. Henry Härförare passade också på att framföra Visby folkdansgilles tack till värdföreningen, Lekstugan Verdandi, samt överlämnade en docka iklädd gotlandsdräkt. Som gengåva fick vi en landskronadocka. Båda dockorna flickebarn.

Gillet avslöts på sedvanligt sätt kl 2400. Ute föll ett stilla sommarregn.

Söndagen den 14 juni

Kl 0800 uppstigning och frukost hos respektive värdfamiljer.

Vid 9-tiden samlades vi vid Torpet för avfärd, där vi tog ett ömt farväl av värdföreningen som mött upp kvinn- och mangrant. Efter c:a 15 min puss- och kramkalas ilastade vi varefter Göran, med assistans av Lottlös, körde mot Malmö.

En något dämpad stämning rådde i bussen. Blott vindrutetorkarnas monotona tyck-tyck--tyck-tyck hördes.

I Skanör gjorde vi ett kortare uppehåll. Närmare bestämt vid Karin Gåsapigas stuga där vi bjöds på förmiddagskaffe. Sedan körde vi en runda genom Skanör-Falsterbo med Gåsapiga som sakkunnig guide. Färden fortsatte därefter via Trelleborg och Ystad till Kåseberga. Vid det lilla fiskeläget köpte vi rökt fisk, samt tog oss en promenad till kung Ales stenar, Nordens största skeppssättning.

Det var planerat att vi skulle äta lunch på Forsakargården dit vi anlände, något försenade, kl 1500. Sedan vi ätit tog vi en promenad för att titta på forsarna. När vi åter var samlade vid bussen tog Lottlös tillfället i akt och harrangerade våran bussförare med en gotlandsdocka och chokladask. Vid 17-tiden fortsattes resan till Karlskrona där vi gjorde ett kortare måltidsuppehåll. Under den fortsatta färden hann vi även med att åka över Ölandsbron tur o retur.

Kl 2300 anlände vi till Oskarshamn. Färjan hade ännu inte kommit in, varför vi kunde räkna med minst en halvtimmas försening.

Det rådde en väldig trängsel i väntsalen. Kl 0015 öppnades spärrarna och vi gick ombord för att uppsöka våra hytter. Vid $\frac{1}{2}$ 6-tiden anlöpte färjan Visby hamm. När vi gick iland duggregnade det. Bussen stod redan på Skeppsbron. Vi urlastade och med ett kort tack och hej för denna gång skingrades vi för att avsluta resan med taxi eller privatbil.

Avslutningsvis tar jag mig friheten att framföra deltagarnas hjärtliga tack till färdledaren, Arne Lottlös, och dansledarna Henry Härförare och Vältala för en synnerligen trevlig och gemytlig resa.

Hasse Snabbkäft lät Sven Gamble rista runan.